

Halina Gacowa

"Hrabia Henryk polemistą i obrońcą
Pankracego", Zbigniew Sudolski,
"Pamiętnik Literacki" z.3 (1976) :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 20/1 (63), 217

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) SUDOLSKI Zbigniew: Hrabia Henryk polemistą i obrońcą Pankracego. "Pamiętnik Literacki" 1976, z. 3, s. 107-128.

Spotkanie Pankracego z hrabią Henrykiem jest kulminacyjną sceną "Nie-Boskiej Komedii" Krasińskiego. Już współcześnie zastanawiano się, kto występuje w roli Pankracego; niedawno M. Grabowska podjęła sugestię S. E. Koźmiana, że był nim zapewne Edward Dembowski (zob. "Pam.Lit." 1973, z. 4, s. 214). Autor artykułu udowadnia, że Krasiński (hrabia Henryk) spotkał się wielokrotnie z Henrykiem Kamieńskim (prototypem Pankracego), nie miał natomiast kontaktów z E. Dembowskiem. Po procesie uczestników rewolucji 1846 r. Krasiński ułatwił Kamieńskiemu uzyskanie stosunkowo niewysokiej kary trzyletniego zesłania na Syberię; przekupiony Feliks Saniewski, były wydawca "Polaka Sumiennego", w 1831 r. w liście otwartym (Paryż 1847) przyznał się do autorstwa "Prawd żywotnych narodu polskiego", a "Katechizm demokratyczny" napisał Teofilowi Wiśniowskiemu.

BP/63/57

H.G.

(II) SUDOLSKI Zbigniew: Wokół Mickiewiczowskiego wiersza "Do B/ohdana/ Z/aleskiego/". "Roczniki Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza" X, Warszawa 1975, s. 39-47.

Ukazano tu poetycką polemikę wokół wiersza Mickiewicza z 10 sierpnia 1841 r., w którym przewiduje poeta ważne następstwa w życiu emigracji i narodu, związane z wystąpieniem A. Towiańskiego. Wiersz ukazał się 11 września 1841 r. na łamach emigracyjnego "Dziennika Narodowego". 14 września powstała już pierwsza poetycka replika pióra J. B. Zaleskiego, kursująca wśród emigrantów w odpisach. Następna, z 17 września, drukowana w "Demokracie Polskiej" pod krypt. H. K., była jednym z pierwszych przejawów poetyckiej krytyki Towiańskiego. Następne cztery wierszowane polemiki, powstałe w ciągu paru dni od momentu ukazania się wiersza Mickiewicza, świadczyły o wielkim zainteresowaniu emigracji początkiem nowej misji "Sprawy Bożej" Towiańskiego. Przytoczono również opinie L. Siemieńskiego i S. Witwickiego oraz wiersz Z. Krasińskiego do Delfiny Potockiej, będący parafrazą wiersza "Do B [...] Z [...]".

BP/63/58

H.G.